

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közlemé-
nyei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Klapka ezredes

előörsi csatája Kompoltnál febr. 18-án.

Klapka ezredes mező-kövesdi főhadiszállásán megtudván, hogy azon ellenséges seregnek, melly legujabb időkben Pestről Gyöngyösre érkezett, két század gróf Auersperg nevű vasasokból álló előcsapata Kompolton tanyáz, azt febr. 18-án reggeli órákban megrohantatá.

A' terv kivitelét a' derék Dessewffy Aristid ezredesre bízta, ki is a' megrohanást 5 $\frac{1}{4}$ órakerreggel négy gyöngye huszár századdal oly vitézség és ügyességgel vezérelte, hogy az ellenség tökéletesen meglepetve, rövid, de kemény csatázás után, többet 50 halottnál a' csatatéren hagyván, szétverve és rendetlenül megfutamodott, zeák-mányul hagyva vitéz huszárainknak 35 foglyot lovastól együtt, az osztály zászlójának szalagját, a' tisztek vezetéki lovait és podgyászait, sok ruha és fegyvereket 's köztük az ellenség parancsnokának gróf Coudenhoven-nek kardját és sisakját. A' foglyok közt van egy főtiszt és egy főorvos.

Csak a' sötétség menté meg az ellenséget a' tökéletes megsemmisítéstől.

E' fényes haditett sikere, különösen a' vezér Dessewffy ezredesnek és Ujj 8-ik huszár ezredbeli századosnak, kik példás vitézségük és bátorságuk által lelkesíték vitéz huszárainkat, ugy szinte gr. Wartensleben Ágoston nemzetőri őrnagynak tulajdonítható, ki bátorsága és táj ismerete által ezen rohanást tökéletesíté.

Klapka ezredes és sereg parancsnok különös elismeréssel hozza nyilvánosság eleibe az ezen csatában részt vett huszár osztályok derék vitézeit általában: nevezetesen az első huszár ezred két századát, a' Lehel huszárok egy századát és különösen a' 8-ik huszár ezredbeli századot; ugy szinte ezen csapatok vitéz tiszteit.

Részünkről a' veszteség, két könyű és két

nebezen sebesült közvitéz. Debreczen, febr. 20-án 1849. A' honvédelmi bizottmány nevében.

Kossuth Lajos, elnök.

Nem hivatalos rész.

Kraszna, febr. 16. Mit csinálnak Krasznában? Toborzanak, hogy hét országra szól. Mire? a' szabad csapatra. Hányan? Hárman, mint megkívánja az 1848. 15. mártius előtti polgári osztályzat. A' parte magnatum b. Bánffy Elek, a' parte nobilium et iudlium Jakab István, a' parte subjugatae civitatis Nagy István. Igen természetes, hogy a' három közül a' polgári kezdette meg előbb a' toborzást, ez is állott a' zászlóaljhoz legelőbb és pedig engedelmességgel kérek, mert nem a' krasznai szabad csapathoz, arról már desperáltunk amugy táblabírói modorban, hogy nem fog lenni, hanem a' biharihoz; hát pedig csak azt várták, hogy a' menjen ki a' megyéből és lön a' más két toborzó csapat vezérnek nagy öröme a' szaparodó szabad csapatban. Igen természetes, hogy a' sem fogja egyik is alárendelni egymásnak magát, magában pedig kevés levén, újra csatlakozni fog talán -- a' bi- a' közép- a' kolozs. vagy az ott-hon maradókhoz; de hiszen az semmi, maradunk a' kik voltunk: alázatos szolgálai.

Mit csinálnak még Krasznában? húsulnak. Miért? feljött napja 16-ik februariusnak. És mi lehet bánatos e' napon? lement a' 3 pengős 2 pengős 1 pengős és 30 kros élelmi kormánybiztosoknak az ő napja és többé vagy is tovább nem huzhatják a' hivatali és biztosi fizetéseket 's procenteket egyszersmind!? és ezen komor arcok közt legszánakozásra méltóbbak a' falusi jegyzők, kikkel a' dato november usque ad febr. 16 szakmányába alkudtak meg, persze az előljáró hivatalbeli biztos urak 60 frt. váltóban 's így a' 30 p. krból is naponként sok elmaradt. Be jó, hogy élelmi biztos nem valék, most megcsábulnék bánatomban.

Mit csinálnak még Krasznában? Adóztatják a' polgárságot; egyre másra minden ház egy pen-

Dr. MOLNÁR GABOR
GYŰJTEMÉNYÉBŐL

Aug 1/7676 XII 1915

1/44

gő forint (még sincs pénz) még más adó kulcsot ki nem találtunk. Majd kitalálja Kossuth, elég szépesze van; egyébre ugy sincs semmi gondja?

Mit csinálnak még? Fontolva haladoak az az semmit sem csinálnak. Vagy igen: passualnak per 20 kr. pp. Nyomtatott passusunk ugyan nincs, ezt pénzért adják az alispánnak is, megírják a' megye irnokai, fiatalok csupa gyakorlatból, aláírják az alispányok a' többi aztán magától megy.

Mit csinálnak még? Minthogy az executiva in judicialibus megszűnt a' sz.birák hatósága lenni, sok vármegye híri csendőrbiztosunk a' legénységgel czirkál, igazságot tenni a' megyében 's fizeteti magát a' hogy tetszik. Nekem nem tetszik, ki banja még?

Mit csinálnak még? Tudós arczokat és nagy képeket, mellyekkel ha Kossuth, vagy Dembinszki közelebből pedig Bem birna, távol legyen hogy azt mondaná valaki, o quanta species, hanem tökéletesen hinnék, hogy az ellenség meg lesz verve.

Mit csinálnak még? Nem tudom, de nagy csuda, ha nem szaladnak, ha megtudták a' beszercei mozgalmakat.

A' kik pedig a' fennebbieket nem csinálják, azok, azok az én lelkibarátaim; jelentsék magokat nálam, mindjárt per te 's tu leszek velek 's együtt üríték velek poharat a' piskii hőért és a' magyar szabadságért.

Majd megírom nek az is, mit nem csinálnak Krasznában.

Szeged, febr. 13.

A' szép Torontál megye kanján földét a' rabló servianok, a' vad rácz csordával, katonaságunk kivonulása után minden ellentállás nélkül megszállták egész Szőregig, mely helység Szeged várossától csak félóra távolságra esik. Febr. 10-én délutáni ½, 4 óra tájban Szeged városát, mely eddig minden csata zajtól ment vala, ágyu dörgés riasztotta fel. Nyolcz nap óta Szőregen tanyázott előőrseink, kik több század nemzetőrből és egy század honvédből állottak, Szentivan és Gyula felől todult ellenséges rabló ráczok és servianok által 8 ágyuval körülvették; a' mi erőnk ágyu nélkül nem lévén képesek a' rablók roppant tömegének ellentállani a' marosfelé szorultak, hol is gyenge jegen a' legnagyobb élet veszély közt kelhettek át. Számosan elmaradtak közülök de a' gondviselés kiszabadította őket. Más nap csendesen voltunk semmi ellenséges jelek nem mutatkozván déli 11 oráig, de nem sokára a' rabló csapat 8 ágyuval Ujszeged alá behúzódott és Szeged városát ágyuzni kezdé. Ezt csupán rémitéskép azon oknál fogva kísérték meg, hogy Szőregnél második szenttamási sánczokat készít-

hessenek; de erre a' mi sergünk is ügyesen vissza felelt, különösen honvédtüzéreink egy ágyujukat csak hamar haszonvehetelenné tették. Az első ágyu szóra a' népnek ezrei felfegyverkezve szállongtak az utzákon 's a' tiszapartját a' város hosszán a' katonasággal elfoglalták; más fél óráig felelgettünk egymásnak ágyukkal míg e' közben számos rabló servianok a' tiszatulsó partjára Ujszegeden kiállottak 's ugy lödöztek át. Ez jó ideig viszonztatott. A' rablók más része a' vedresházi erdőnek vonult a' Szegedre leendő áttörést megkísértendő, de látván ott az ellene felállított erőt megfotott. E' közben a' hidfőnél és sóháznál állott harcyszomjas embereink a' hosszas tétlenséget meg unták, soraikból kibontakozott nemzetőrök a' tiszajegének élet halál veszély közt neki mentek 's a' tiszapartjaig nyomuló vakmerő servianokat csak nem pusztá kézzel megszalasztották. A' rablók egy része a' házakból, padlásokból, ölfarakás mellől lött embereinkre de onnan is kiszorított és leöletett. A' hid rögtöni elnem készülhetése miatt a' kompon a' katonaság az ütközet alkalmával gyorsan át nem szállitathatott, de még is harcedzett ferdinánd huszárjaink a' vadrácz csordától elhajtott sertéseket vissza hajtották. Az ellenség vesztesége két zászló, 70 halott mind servian, több ló, számos fegyver. Részünkről elesett kettő, megsebesült 1. Szeged népe megmutatta tehát ez alkalommal minden buzdítás nélkül, hogy a' megtámadó gaz néptől gyáván meg nem fut 's nem is fog futni soha, bár nagyobb része még ágyuzót ez életben nem hall 's semmiféle gaz lelkü rémitőktől nem hagyja magát gyáván földönfutóvá tétetni, mert Szeged városa lelkes népe kész tömegestől felkelni, hogy életre és halálra megküzdjön a' haza ellenségével. A' napokban fölkerkedett az egész nemzetőrség, 's elhatározta hogy a' ki harcolni vonakodnék a' hazáért az életével lakoljon. Így történt hogy a' napokban egy vonakodó óhitű nemzetört, ki főnökének parancsát makacsul megvetvén társait követni nem akarta, tulajdon nemzetör társai kivégezték.

Febr. 12-kén a' szegedi harcyszomjas népet torontál és bárs megyebeli menekültekkel együtt, gr. Hadik Gusztáv fővezér az előbbi napon vivott csatájára vezette, hol megelégedését nyilvánítván a' nagyszámmal öszszesereglett néphangulatával, megígéré, hogy alkalmat adand vitézsége kitüntetésére. Febr. 13-án az első riadora telve volt a' városi nagy tér felfegyverzett néppel, ostromlásul Szőreg vala kitűzve. A' nép, mint már némileg csatákban edzett harczfiak, bátran nyomult ágyuink után mindenüt, egész a' falu alá hol a' servianok által két nap alatt rögtönözött sánczokból elég hevesen fogadtattunk, de honvéd tüzeink jól irányzott lövései félóra mulva a' legnagyobb rémulésbe és rendetlenségbe hozák a' rab-